

ΜΕ ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΟΝΕ

ΓΙΑΝΝΟΥ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Το 2000 είναι έτος σημαντικών εξελίξεων για τη χώρα μας. Η κατάθεση της αίτησης για την υιοθέτηση του ευρώ και την πλήρη συμμετοχή στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση σηματοδοτεί την κατάληξη μιας εξάχρονης προσπάθειας για τη σταθεροποίηση και την ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας.

Η προσπάθεια αυτή, που ουσιαστικά ξεκίνησε με την υποβολή και έγκριση του Αναθεωρημένου Προγράμματος Σύγκλισης το 1994, ήταν επίπονη. Η οικονομία το 1993 ήταν ιδιαίτερα αδύναμη. Το σημείο εκκίνησης ήταν πολύ δυσμενέστερο σε σχέση με εκείνο από το οποίο ξεκίνησαν οι άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ήταν φανερό ότι, στα κρίσιμα οικονομικά μεγέθη, είχαμε πολύ περισσότερο δρόμο να διανύσουμε από τους υπόλοιπους εταίρους μας.

Ελάχιστοι πίστευαν τότε ότι θα κατορθώσουμε να φτάσουμε εδώ που είμαστε σήμερα. Οι προσδοκίες ήταν δυσοίωνες. Οι εκθέσεις των διεθνών οργανισμών αρνητικές.

Παρά το αρνητικό κλίμα, η πρόοδος υπήρξε ραγδαία τόσο στην ονομαστική όσο και στην πραγματική σύγκλιση.

Σύγκλιση

Σε διάστημα λίγων ετών, ακολουθώντας ένα αυστηρό πρόγραμμα δημοσιονομικής εξυγίανσης, το έλλειμμα του δημόσιου τομέα μειώθηκε περισσότερο από 12 εκατοστιαίες μονάδες, από 13,8% του ΑΕΠ το 1993 σε 1,6% του ΑΕΠ το 1999.

Το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ μειώθηκε στην περίοδο εφαρμογής του Προγράμματος Σύγκλισης κατά έξι εκατοστιαίες μονάδες.

Σήμερα, ο μέσος δωδεκάμηνος πληθωρισμός σε εναρμονισμένη βάση είναι 2,1%, δηλαδή 12 μονάδες χαμηλότερος σε σχέση με το 1993.

Τα επιτόκια των δεκαετών ελληνικών ομολόγων απέχουν από τα επιτόκια των γερμανικών ομολόγων λιγότερο από μια εκατοστιαία μονάδα.

Η δραχμή είναι σταθερή και συμπληρώνει δύο χρόνια συμμετοχής στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος.

Εκπληρώσαμε, επομένως, με άνεση και με την αυστηρότερη δυνατή ερμηνεία, όλα τα κριτήρια για ένταξη στη ζώνη ευρώ. Η Ελλάδα μπαίνει στην ΟΝΕ με το σπαθί της. Χωρίς πολιτικούς όρους και δεσμεύσεις, με την αυστηρή και απόλυτη ικανοποίηση όλων των σχετικών κριτηρίων.

Η πρόοδος της ελληνικής οικονομίας αντικατοπτρίζεται όχι μόνο στην ονομαστική αλλά και στην πραγματική σύγκλιση που έχει επιτευχθεί. Τα τελευταία τέσσερα χρόνια οι ρυθμοί ανάπτυξης στην Ελλάδα ήταν σημαντικά υψηλότεροι του μέσου όρου των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ταχύτερη ανάπτυξη δημιούργησε, τα τελευταία χρόνια, πάνω από 200.000 νέες θέσεις εργασίας. Η παραγωγικότητα και οι μισθοί αυξήθηκαν, επίσης, σημαντικά. Ο πραγματικός μισθός αυξήθηκε με μέσο ετήσιο ρυθμό 2% στην περίοδο αυτή. Το μέσο εισόδημα του Έλληνα είναι τώρα ίσο με το 70% του Ευρωπαίου, ενώ το 1993 ήταν μόλις 62%.

Οι δαπάνες για Υγεία, Πρόνοια, Κοινωνική Ασφάλιση και Εκπαίδευση αυξήθηκαν κατά δύο εκατοστιαίες μονάδες ως ποσοστό του ΑΕΠ. Ο ρυθμός ανόδου των δαπανών για κοινωνική προστασία είναι ο δεύτερος υψηλότερος ρυθμός ανάμεσα σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η σύγκλιση στα επίπεδα παροχών είναι και αυτή ορατή και σαφώς διαφοροποιεί τη δική μας προσέγγιση με την Ευρώπη σε σχέση με τις άλλες χώρες της Συνοχής.

Η εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών, η μείωση του πληθωρισμού και η αποκλιμάκωση των επιτοκίων, έχουν δημιουργήσει ένα ευνοϊκό αναπτυξιακό περιβάλλον. Η επιτάχυνση των διαρθρωτικών αλλαγών και οι μεγάλες επενδύσεις που πραγματοποιούνται με ταχείς ρυθμούς ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. Νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες σε δυναμικούς τομείς αναπτύσσονται, ενώ διεθνείς επενδυτές αναλαμβάνουν σημαντικές πρωτοβουλίες στην Ελλάδα.

Έχουν τεθεί, πλέον, τα θεμέλια για ισχυρή και διατηρήσιμη ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας με χαμηλό πληθωρισμό. Το νέο Πρόγραμμα Σύγκλισης που πρόσφατα εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (ECOFIN) της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπει σταθερή βελτίωση των οικονομικών μεγεθών.

Όμως, οι προοπτικές από μόνες τους δεν αρκούν. Οι μεγάλες αλλαγές στο οικονομικό μας περιβάλλον, η ίδια η συμμετοχή μας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, η αξιοποίηση των ευκαιριών που αναδεικνύονται, απαιτούν όραμα και στρατηγική.

Δημιουργία κοινωνικού πλούτου

Στόχος της πολιτικής μας είναι η επιτάχυνση της οικονομικής ανάπτυξης, η ανάδειξη ενός νέου δυναμισμού στην οικονομία, η δημιουργία κοινωνικού πλούτου και η διανομή του στις ασθενέστερες κοινωνικές ομάδες. Η επίτευξη υψηλών επιπέδων ευημερίας προϋποθέτει την πλήρη αξιοποίηση των δημιουργικών δυνατοτήτων της κοινωνίας.

Ο δρόμος προς την ισχυρή ανάπτυξη έχει ήδη χαραχθεί. Πρέπει να τον ακολουθήσουμε, εμπλουτίζοντάς τον με νέα στοιχεία δυναμισμού, που ανταποκρίνονται στα συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας.

Είναι κατ' αρχήν, αναγκαίο να προχωρήσει με γοργούς ρυθμούς η απελευθέρωση των αγορών. Μέσα στην ΟΝΕ δεν θα υπάρχουν σύνορα στις τηλεπικοινωνίες, στην ενέργεια, στις αερομεταφορές, στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Όλοι οι παραγωγικοί μηχανισμοί των ευρωπαϊκών οικονομιών απευθύνονται, πλέον, σε μια ενιαία αγορά με υψηλές απαιτήσεις. Οι επιχειρηματικές πρωτοβουλίες έχουν διευρωπαϊκό χαρακτήρα.

Ισχυρή οικονομία σημαίνει οικονομία ανοικτή στον ανταγωνισμό, χωρίς τείχη προστασίας που πνίγουν την επιχειρηματικότητα και επιβαρύνουν τον καταναλωτή, από την πλευρά τόσο της ποιότητας όσο και των τιμών των προϊόντων και των υπηρεσιών. Μόνο σε ανοικτά οικονομικά συστήματα γεννιούνται νέες ιδέες, αναπτύσσονται νέες τεχνολογίες, προωθούνται καινοτομίες. Αξιοποιείται και ανταμείβεται η ανθρώπινη δημιουργικότητα. Αναγνωρίζονται και καλύπτονται οι κοινωνικές ανάγκες.

Η απελευθέρωση των αγορών θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας και θα αυξήσει την ευημερία των πολιτών μέσα από αναβάθμιση της ποιότητας και χαμηλότερες τιμές των προϊόντων και των υπηρεσιών.

Η επιτάχυνση και εμβάθυνση των ιδιωτικοποιήσεων προωθεί τον ίδιο στόχο. Διευκολύνει την ταχύτερη προσαρμογή των επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας και των τραπεζών στις νέες ανταγωνιστικές συνθήκες, και αναβαθμίζει τις υπηρεσίες που προσφέρουν στον πολίτη. Επιλέγουμε σε κάθε περίπτωση την πλέον αποτελεσματική μέθοδο ιδιωτικοποίησης. Αυτή που διασφαλίζει την ανταγωνιστικότητα της κάθε επιχείρησης, ενισχύει τα συστήματα διοίκησης και διαχείρισης, διανοίγει προοπτικές διεθνών συνεργασιών και συμμαχιών. Η μετάβαση από την απλή μετοχοποίηση σε ουσιαστικότερα σχήματα ιδιωτικοποίησης, που περιλαμβάνουν και τη συμμετοχή στρατηγικών επενδυτών, διανοίγει νέες προοπτικές για τη διαρθρωτική πολιτική.

Η πρόσφατη συγχώνευση των δύο μεγαλύτερων γερμανικών τραπεζών, οι εξα-

γορές και συγχωνεύσεις στον τομέα των τηλεπικοινωνιών και των εταιρειών παροχής υπηρεσιών Internet, διαμορφώνουν ένα νέο επιχειρηματικό περιβάλλον στην Ευρώπη. Απαιτούν από εμάς ταχύτερο βηματισμό, ιδιαίτερα σε αυτούς τους δύο κρίσιμους τομείς, τις τράπεζες και τις τηλεπικοινωνίες, που βρίσκονται στο επίκεντρο μιας ευρύτερης ανασύνταξης των παγκόσμιων οικονομικών δομών.

Στο χρηματοπιστωτικό τομέα, βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία επιλογής στρατηγικού εταίρου από την Εμπορική Τράπεζα, ενώ η Αγροτική Τράπεζα θα εισαχθεί στο Χρηματιστήριο το Νοέμβριο του 2000.

Στις τηλεπικοινωνίες ακολουθούμε μια δυναμική στρατηγική σε συνεργασία με τον ΟΤΕ, εν όψει της απελευθέρωσης της αγοράς. Η εισαγωγή της COSMOTE στο Χρηματιστήριο, η ταχύτερη ανάπτυξη των υπηρεσιών Internet και η αξιοποίηση συνεργιών μεταξύ των διαφόρων δραστηριοτήτων, δημιουργεί ένα ευνοϊκότερο περιβάλλον για την ανάπτυξη των διεθνών συμμαχιών του ΟΤΕ.

Η απελευθέρωση των αγορών και η προώθηση των ιδιωτικοποιήσεων πρέπει να συμβαδίσουν με δύο παράλληλες πολιτικές, που στοχεύουν στην εξασφάλιση μακροχρονίων ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων.

Τα επόμενα χρόνια, η κατανομή του παγκόσμιου πλούτου μεταξύ των χωρών θα εξαρτηθεί από το βαθμό προόδου στην εισαγωγή των νέων τεχνολογιών σε όλους τους κλάδους της οικονομίας. Η γενικευμένη εφαρμογή της πληροφορικής και της ψηφιακής τεχνολογίας έχει κρίσιμη σημασία για την επιτάχυνση της ανάπτυξης στη σύγχρονη οικονομία.

Ιδιαίτερα στη χώρα μας, όπου τα περιθώρια βελτίωσης είναι πολύ σημαντικά, η διάχυση των νέων τεχνολογιών σε ευρύτερα στρώματα της ελληνικής κοινωνίας θα οδηγήσει σε μεγάλη άνοδο της παραγωγικότητας. Η συμμετοχή του συνόλου της ελληνικής κοινωνίας στη νέα τεχνολογική επανάσταση αποτελεί στρατηγικό στόχο της πολιτικής μας.

Με ιδιαίτερη ικανοποίηση σημειώνω την προσπάθεια που καταβάλλουν οι τράπεζες για την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής τραπεζικής. Η εισαγωγή της θα έχει θετικές επιπτώσεις στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας. Θα εκπαιδεύσει το κοινό στη χρήση των νέων τεχνολογιών, θα διευκολύνει τις συναλλαγές και το ηλεκτρονικό εμπόριο.

Η ανάπτυξη και η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών απαιτεί αλλαγές στην επιχειρηματικότητα τόσο σε μικρή όσο και σε μεγάλη κλίμακα. Νέες αντιλήψεις, νέα διοικητικά συστήματα, νέα συμμετοχικά σχήματα εργασιακών σχέσεων, που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες περιστάσεις. Η χώρα μας διακρίνεται από την προσφορά επιχειρηματικότητας και από το υψηλό επίπεδο τεχνικής γνώσης του στελεχιακού και εργατικού δυναμικού. Πολλοί νέοι άνθρωποι φιλοδοξούν να αναλάβουν επιχειρηματικές πρωτοβουλίες σε ανοικτές αγορές. Το ιστορικό παράδειγμα της ναυτιλίας, όπου η Ελλάδα έχει διαπρέψει, είναι χαρακτηριστικό.

Η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας εντάσσεται στο πλαίσιο της γενικότερης πολιτικής μας για τη στήριξη των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων. Μειώνουμε τους φορολογικούς συντελεστές για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, διευκολύ-

νομε την πρόσβασή τους στην τραπεζική χρηματοδότηση και στις κεφαλαιαγορές, εξασφαλίζουμε αναπτυξιακά κίνητρα, ενισχύουμε τις προσπάθειες διοικητικού και τεχνολογικού εκσυγχρονισμού.

Δημιουργούμε θεσμούς, όπως η Νέα Χρηματιστηριακή Αγορά, για την ενίσχυση της δυναμικής μικρομεσαίας επιχείρησης. Ενθαρρύνουμε την ανάπτυξη των εταιρειών κεφαλαίου συμμετοχής και περιορίζουμε τις φορολογικές επιβαρύνσεις στις εκδόσεις επιχειρηματικών ομολόγων.

Γενικότερα, ο θεσμός του χρηματιστηρίου αποτελεί βασικό μοχλό ανάπτυξης των επιχειρήσεων, προσφέροντας πηγές άντλησης υγιών κεφαλαίων και διασφαλίζοντας τη διαφάνεια στις συναλλαγές. Πέρα και ανεξάρτητα από διακυμάνσεις, που επηρεάζονται από συγκυριακές περιστάσεις, η πορεία του ελληνικού χρηματιστηρίου θα είναι θετική, αντανakλώντας την πορεία και την προοπτική της εθνικής οικονομίας.

Ο ρόλος των τραπεζών στην ανάπτυξη και εδραίωση των νέων θεσμών ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας είναι κρίσιμος. Η ισχυροποίηση των επενδυτικών τραπεζών και, ιδιαίτερα, η στήριξη του θεσμού των επιχειρηματικών κεφαλαίων συμβάλουν αποφασιστικά σε αυτήν την κατεύθυνση.

Η επιχειρηματικότητα, για να εξελιχθεί δημιουργικά, προϋποθέτει κανόνες και μηχανισμούς ελέγχου. Θέλουμε ένα οικονομικό σύστημα ανοικτό, παραγωγικό, ευέλικτο, αλλά ταυτόχρονα κοινωνικά υπεύθυνο, με ισχυρούς μηχανισμούς αλληλεγγύης και αναδιανομής του εισοδήματος.

Η απελευθέρωση των αγορών, η προώθηση των ιδιωτικοποιήσεων, η εισαγωγή των νέων τεχνολογιών και η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, συνθέτουν ένα πλέγμα πολιτικών που θα οδηγήσουν σε ουσιαστική επιτάχυνση της οικονομικής ανάπτυξης, στη δημιουργία νέου κοινωνικού πλούτου. Η αναπτυξιακή απόδοση αυτών των διαρθρωτικών πολιτικών θα ενισχυθεί ακόμα περισσότερο από την εδραίωση της οικονομικής σταθερότητας και τις ευνοϊκές προοπτικές που διαγράφονται τα επόμενα χρόνια.

Η δραστική μείωση των επιτοκίων με την υιοθέτηση, από την 1.1.2001, των επιτοκίων του ευρώ, θα συμβάλει ουσιαστικά στην αύξηση των επενδύσεων, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και τη μείωση του κόστους εξυπηρέτησης των στεγαστικών, επενδυτικών και καταναλωτικών δανείων.

Η υλοποίηση του φιλόδοξου αναπτυξιακού μας προγράμματος, με τη συνδρομή του Τρίτου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, θα αναβαθμίσει την παραγωγική και κοινωνική υποδομή της χώρας.

Η συμμετοχή στην ανοικοδόμηση των Βαλκανίων, διευρύνει τους ορίζοντες της ελληνικής επιχείρησης, διαμορφώνοντας παράλληλα συνθήκες ενίσχυσης της σταθερότητας και της ανάπτυξης στην περιοχή.

Η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων το 2004 θα οδηγήσει στην πραγματοποίηση επενδύσεων που θα βελτιώσουν το επίπεδο ζωής, το περιβάλλον, την τουριστική υποδομή, και θα αποτελέσει ευκαιρία για νέες διεθνείς επιχειρηματικές συνεργασίες.

Οι ρυθμοί ανάπτυξης τα επόμενα χρόνια θα βρίσκονται σε επίπεδα πάνω από

4%. Η διανομή του κοινωνικού πλούτου που δημιουργείται στις ασθενέστερες κοινωνικές ομάδες αποτελεί θεμελιώδη πολιτική μας επιλογή.

Κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη

Η άνοδος του βιοτικού επιπέδου, η αύξηση της απασχόλησης, η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής, είναι σήμερα στόχοι εφικτοί, χειροπιαστοί. Με την ισχυρή οικονομία που δημιουργούμε, μπορούμε να οικοδομήσουμε την Ελλάδα που οραματιζόμαστε.

Το 2004 το Εθνικό Εισόδημα της χώρας θα είναι αυξημένο κατά 25% σε σχέση με σήμερα. Δημιουργούνται, επομένως, για πρώτη φορά στη χώρα μας, ουσιαστικές δυνατότητες ανόδου του βιοτικού επιπέδου. Η ισχυρή ανάπτυξη, με τη βοήθεια των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού που εφαρμόζουμε, θα οδηγήσει στη δημιουργία 350.000 νέων θέσεων εργασίας, συμβάλλοντας στη σημαντική μείωση της ανεργίας.

Παράλληλα, τα εισοδήματα των ασθενέστερων κοινωνικών ομάδων ενισχύονται με την άσκηση αναδιανεμητικών πολιτικών, με φορολογικές ελαφρύνσεις για τα χαμηλά και τα μεσαία εισοδήματα και με εισοδηματικές ενισχύσεις, όπως οι αυξήσεις των χαμηλών συντάξεων. Οι δέσμες κοινωνικών μέτρων, που ανακοινώθηκαν τον περασμένο Σεπτέμβριο και πριν από λίγες εβδομάδες, εγγράφονται σε αυτήν την αναδιανεμητική πολιτική.

Τέλος, η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής συναρτάται άμεσα με την ολοκλήρωση των μεγάλων έργων, του Μετρό, των αυτοκινητοδρόμων, του αεροδρομίου των Σπάτων, καθώς και των άλλων σημαντικών έργων που υλοποιούνται σε ολόκληρη τη χώρα. Συνδέεται, επίσης, με κρίσιμο τρόπο, με την ενίσχυση του Κοινωνικού Κράτους, ιδιαίτερα τον εκσυγχρονισμό του Εθνικού Συστήματος Υγείας και την προώθηση της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης. Η βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών που προσφέρονται στον πολίτη προϋποθέτει την εξασφάλιση επαρκών πόρων από τον κρατικό προϋπολογισμό, καθώς και ριζικές τομές στη δομή και λειτουργία των διοικητικών συστημάτων και, γενικότερα, της Δημόσιας Διοίκησης.

Η άνοδος των εισοδημάτων, ιδιαίτερα για τις ασθενέστερες κοινωνικές ομάδες, η αύξηση της απασχόλησης, η αναβάθμιση των υποδομών και η ενίσχυση του Κοινωνικού Κράτους, σηματοδοτούν αλλαγή εποχής για τη χώρα μας. Η μετάβαση από την ισχυρή οικονομία στην κοινωνία αλληλεγγύης, θα προσδιορίσει ιστορικά αυτή τη νέα εποχή. Μετά από δεκαετίες καθυστέρησης, οι κατακτήσεις της προηγούμενης εξαετίας μας επιτρέπουν να απενίσουμε το μέλλον με αισιοδοξία. Μια νέα εθνική αυτοπεποίθηση αρχίζει να δημιουργείται. Στις τέχνες, στην επιστήμη, στον αθλητισμό, η κοινωνία μας αναδεικνύει μια νέα δημιουργικότητα.

Η Ελλάδα μπορεί, μπορεί πολλά περισσότερα. Αρκεί να εργαστεί με φαντασία και επιμονή, για να οικοδομήσει το μέλλον που της αξίζει.